

5.1a ČESKÝ JAZYK – DODATEK 1

podle Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy
č.j. MŠMT12464/2023-3, s platností od 1. září 2023

ad Charakteristika předmětu – VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ CIZINCŮ

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání zahrnuje podrobně rozpracovaný vzdělávací obsah pro deset tematických celků a dvě jazykové úrovně. Metodické poznámky ke vzdělávacímu obsahu upřesňují požadavky na jednotlivé věkové kategorie (1.–2. ročník, 3.–5. ročník, 6.–9. ročník) a dvě úrovně jazykové pokročilosti. Vzdělávací obsah specifikuje gramatiku, slovní zásobu a sociokulturní kompetence pro jednotlivá témata. Nabízí také doporučené zdroje a materiály k výuce. Kurikulum je doplněno o ukázkou zpracování vzdělávacího obsahu pro jazykovou přípravu na úrovni školy.

Vstupní orientační test slouží ke zjištění, jaký bude předpokládaný rozsah poskytnuté jazykové podpory v základním vzdělávání (minimálně 100 hodin, maximálně 200 hodin). Zahrnuje tři základní jazykové dovednosti: mluvení/porozumění/interakce, čtení a psaní.

Kurikulum ČDJ pro předškolní vzdělávání, které stanovuje deset tematických okruhů pro jazykovou přípravu v mateřské škole. Určuje úroveň toho, co by dítě mělo zvládnout před vstupem do základní školy v oblastech poslechu a mluvení a sociokulturních kompetencí, aby mu stačila podpora učitele v rámci běžné třídy.

Pro lepší názornost jsou v kurikulu uvedeny i příklady slovní zásoby a větných konstrukcí, které se vážou k jednotlivým tématům, a doporučené materiály k využití.